

ΜΑΝΙΝΑ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗ

ΜΗ ΦΟΒΑΣΑΙ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΗ ΦΟΒΑΣΑΙ

Συγγραφέας: Μανίνα Ζουμπουλάκη

Επιμέλεια-διόρθωση: Θανάσης Τσιραβής

© 2020 Εκδόσεις Κυριάκος Παπαδόπουλος Α.Ε., Μανίνα Ζουμπουλάκη

Η πνευματική ιδιοκτησία αποκτάται χωρίς καμιά διατύπωση και χωρίς την ανάγκη ρήτρας απαγορευτικής των προσβολών της. Κατά τον Ν. 2387/20 (όπως έχει τροποποιηθεί με τον Ν. 2121/93 και ισχύει σήμερα) και κατά τη Διεθνή Σύμβαση της Βέρνης (που έχει κυρωθεί με τον Ν. 100/1975), απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αποθήκευση σε κάποιο σύστημα διάσωσης και γενικά η αναπαραγωγή του παρόντος έργου με οποιονδήποτε τρόπο ή μορφή, τμηματικά ή περιληπτικά, στο πρωτότυπο ή σε μετάφραση ή άλλη διασκευή, χωρίς γραπτή άδεια του εκδότη.

Πρώτη έκδοση: Ιούλιος 2020

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

www.epbooks.gr

Καποδιστρίου 9, 144 52 Μεταμόρφωση Αττικής

τηλ.: 210 2816134, e-mail: info@epbooks.gr

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ

Μασσαλίας 14, 106 80 Αθήνα, τηλ.: 210 3615334

ISBN 978-960-484-602-3

ΜΑΝΙΝΑ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗ

ΜΗ ΦΟΒΆΣΑΙ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

1. ΤΡΑΠΕΖΙ

Νεφέλη: Ωκεανίδα νύμφη, κόρη του Τιτάνα Ωκεανού και της Τιτανίδας Τηθύος, προστάτιδα των υδάτων και θεά της φιλοξενίας. Το όνομά της σημαίνει «αυτή που φέρνει το νερό». Η Νεφέλη παντρεύτηκε τον βασιλιά της Βοιωτίας Αθάμαντα και απέκτησε μαζί του δύο παιδιά, τον Φρίξο και την Έλλη. Ο Αθάμαντας παντρεύτηκε σε δεύτερο γάμο την Ινώ, η οποία ζήλευε πολύ τη Νεφέλη και τα παιδιά της. Η Ινώ έπεισε τους αγρότες να βράσουν το σιτάρι πριν το φυτέψουν, με αποτέλεσμα να μη φυτρώσει τίποτε, και να πέσει λιμός στη Βοιωτία. Μετά η Ινώ δωροδόκησε το μαντείο των Δελφών, το οποίο χρησιμοδότησε ότι για να καρπίσει και πάλι η γη, έπρεπε να θυσιαστεί ο Φρίξος. Η Νεφέλη όμως έστειλε ένα φτερωτό χρυσόμαλλο κριάρι, δώρο του Ερμή, στο βωμό της θυσίας, τα παιδιά της το καβάλησαν και σώθηκαν την τελευταία στιγμή, πετώντας μακριά. Ως θεά της φιλοξενίας, η Νεφέλη είχε τη θέση της σε όλα τα σπίτια.

Το διαμέρισμα βράζει, οι τοίχοι είναι ζεστοί, σα να μην φτάνει η ζέστη που μπαίνει αχνιστή, σε κύματα, από την ανοιχτή μπαλκονόπορτα.

«Κλείσε όλα τα παράθυρα και βάλε ερ κοντίσιον», σηκώνει τους ώμους ο Δημήτρης, «δεν κουνιέται φύλλο, μη φαντάζεσαι δηλαδή πως γίνεται ρεύμα επειδή έχεις ανοιχτά... μπαίνει η ζέστη απέξω, αυτό είναι όλο».

Η Δώρα δεν αντέχει τα κλειστά σπίτια το καλοκαίρι, τα κλειστά

παράθυρα, τις κλειστές μπαλκονόπορτες. Ειδικά με τόσο κόσμο στα σπίτια. Μέσα στο σπίτι της.

Έχει έρθει η πεθερά της, ή μάλλον η πρώην πεθερά της, από τη Δράμα. Πρώην, επειδή η Δώρα έχει χωρίσει χρόνια τώρα με το Δημήτρη, μόνο που ο Δημήτρης δεν το έχει πει στη μαμά του. Χρόνια τώρα.

Η πρώην πεθερά της λέγεται Μάρθα και πρόκειται να κάνει μια σοβαρή εγχείρηση εδώ στην Αθήνα, αρχές Ιουλίου. Ήδη είναι αρχές Ιουλίου, η Δώρα δεν μπορεί να καταλάβει πότε πρόλαβε να ανέβει στα ύψη η θερμοκρασία, και πόσο πιο ψηλά θα πάει ακόμα...

«Μην κουράζεσαι για μένα, κοριτσάκι μου» λέει η Μάρθα, και η Δώρα ακουμπάει την κανάτα με το παγωμένο νερό στο τραπέζι πλάι στο ποτήρι της Μάρθας, χωρίς να το γεμίσει.

«Σιγά που θα κουραστεί, βρε γιαγιά!» λέει η Κωνσταντίνα σηκώνοντας το βλέμμα από το κινητό της. Κοιτάζει ενοχλημένη τη Δώρα κι έπειτα γεμίζει η ίδια το ποτήρι της γιαγιάς της. Το γεμίζει προσεκτικά, με ένα είδος τρυφερότητας που συγκινεί τη Δώρα, έστω κι αν κάνει την αδιάφορη. Και οι τρεις, η γιαγιά Μάρθα, η Δώρα και η εγγονή Κωνσταντίνα, και οι τρεις κάνουν τις αδιάφορες.

Το διαμέρισμα δεν έχει «τραπεζαρία» με την κλασική έννοια: πίσω από τον καναπέ, η Δώρα έχει βάλει ένα στρογγυλό τραπέζι που ανοίγει στη μέση με μια πρόσθετη τάβλα, στην ανάγκη, και χωράει γύρω γύρω μέχρι οκτώ άτομα, όταν είναι ανοιχτό. Το τραπέζι μένει πάντα κλειστό, και σκεπασμένο με βιβλία, περιοδικά, λογαριασμούς, φακέλους, χαρταδούρα, αποδείξεις κοινοχρήστων, μπολάκια με μολύβια και τζιτζιρι-μίτζιρι, κοκαλάκια, τσιμπιδάκια, βίδες, φορτιστές τηλεφώνων που δεν υπάρχουν πια, καλώδια που κανένας δεν ξέρει τη χρήση τους, ψίχουλα, ψόφια μαμουδία και σκόνη.

Η πολλή κούραση για τη Δώρα ήταν να μαζέψει γκρηνιάζοντας, όλη αυτή τη σαβούρα πάνω από το τραπέζι και να το καθαρίσει με ένα βετέξ.

«Μαμά, έχουμε κανονικό τραπέζι!» είπε ξαφνιασμένη η Κωνσταντίνα μπαίνοντας στο σαλόνι, μόλις η Δώρα είχε τελειώσει με το καθάρισμα του τραπεζιού.

«Το έχουμε, ναι, απλώς είναι καμουφλαρισμένο» είπε ο Δημήτρης, με ειρωνικό ύφος – η ακαταστασία της Δώρας γινόταν πάντοτε αφορμή για καβγά ανάμεσά τους, όσο ήταν παντρεμένοι.

«Μη λες “έχουμε”, θα σε πετάξω έξω, εσένα και το τραπέζι!» φώναξε η Δώρα.

Όλα αυτά, πριν έρθει η Μάρθα, η πρώην πεθερά της, όσο την περιμένανε να φθάσει. Όσο τακτοποιούσαν το σπίτι – το νοικιασμένο διαμέρισμα της Δώρας, στο οποίο προσποιούνται τώρα ότι κατοικεί ακόμα και ο Δημήτρης, μαζί με τη Δώρα και τα δυο τους παιδιά. Το ένα από τα οποία, ο Στράτος, έχει μεγαλώσει πολύ και δεν μένει σχεδόν ποτέ στο σπίτι.

Εναλλακτικά, ο Δημήτρης θα πρέπει να πει στη μαμά του ότι χώρισε με τη Δώρα επειδή είναι γκέι, ο ίδιος, όχι η Δώρα. Ότι είναι καλοί φίλοι οι δυο τους, αγαπημένοι, αλλά όχι σύζυγοι. Ότι ο Δημήτρης έχει δεσμούς με άντρες, η Δώρα επίσης. Ότι είναι ευχαριστημένοι και οι δύο, δεν έχουν κανένα παράπονο από τη σχέση τους.

Αλλά η μαμά του είναι ογδόντα χρονών, είχε δέκα χρόνια να έρθει στην Αθήνα, και δεν είναι έτοιμη για τέτοιες αλήθειες.

Επίσης, είναι άρρωστη.

Η Δώρα το σκέφτεται μόλις τη βλέπει να μπαίνει: μια χλωμή γριά γυναίκα, χαμογελάει με δυσκολία, περπατάει με δυσκολία. Κι όμως έχει καιρό μπροστά της, το τέλος δεν είναι άμεσο, η εγχείρηση θα πάει καλά, η Μάρθα θα ζήσει κάμποσα χρόνια ακόμα, συνεχίζει να σκέφτεται η Δώρα, σαν να θέλει να συμπληρώσει την αρχική εικόνα.

Την αγαπάει, την πρώην πεθερά της. Όχι όπως αγαπάς ένα παιδί σου ή έναν πραγματικά δικό σου άνθρωπο, αλλά με κανονική, στρωτή αγάπη νύφης-προς-πεθερά, που δεν ανακατεύεται στη ζωή της. Δεν ανακατεύτηκε ποτέ, τις λίγες φορές που κατέβαινε στην Αθήνα

η Μάρθα, καθάριζε το σπίτι της Δώρας και μαγείρευε, κρατούσε τα παιδιά, τη βοηθούσε σαν γιαγιά, χωρίς να κάνει αρνητικά σχόλια. Σαν να ένωθε ανακούφιση η Μάρθα που ο γιος της επιτέλους «είχε βρει μια καλή γυναίκα», είχε κανονική οικογένεια δουλειά, παιδιά, σπίτι.

Αγόρασαν δύο κοτόπουλα για το τραπέζι και η Δώρα τα έβαλε στο φούρνο με πατάτες – ένα από τα λίγα φαγητά που φτιάχνει με επιτυχία. Το μετανιώνει τώρα, γιατί η κουζίνα είναι κολαστήριο με τον αναμμένο φούρνο, και δεν της κάνει κέφι ούτε να πλησιάσει για να δει πώς πάνε τα κοτόπουλα...

«Είναι έτοιμα» λέει ο Δημήτρης σκουπίζοντας τον ιδρώτα από το πρόσωπό του με το γάντι της κουζίνας, «κλείνω το φούρνο».

«Επιτέλους» μουρμουρίζει η Δώρα.

Κουβαλάει τη σαλάτα στο τραπέζι, στο σαλόνι. Η πεθερά της αερίζεται με μια πλαστική γαλάζια βεντάλια.

«Α, κάτσε γιαγιά, περίμενε, έχω κάτι σούπερ!» λέει η Κωνσταντίνα και πετιέται όρθια.

Φέρνει από το δωμάτιό της ένα ανεμιστηράκι τσέπης, με μπαταρία και το δίνει περήφανη στη γιαγιά της, που κάνει «ααα!» και «ωωω!» λες και δεν έχει ξαναδεί ανεμιστηράκι, που ίσως να μην έχει ξαναδεί. Η Μάρθα φέρεται εντελώς σαν γιαγιά-του-παραμυθιού όταν είναι με τα εγγόνια της – και τα εγγόνια γίνονται σχεδόν ανήλικα, πολύ μικρότερα από ό,τι είναι σε πραγματική ηλικία· η Δώρα ξαφνιάζεται από την παιδικότητα που βγάζουν πλάι στη γιαγιά ο Στράτος και η Κωνσταντίνα, μεγάλοι άνθρωποι πια, αλλά «εγγονάκια», τώρα που η γιαγιά τους είναι άρρωστη. Δεν το κάνουν συνειδητά, και η Δώρα αναρωτιέται αν είναι ο φόβος, ο φόβος του θανάτου, αυτό που τους γυρίζει στην παιδική ηλικία τους...

Αρχίζουν να τρώνε τα κοτόπουλα, ιδρωμένοι, ανόρεχτοι όλοι, λόγω της ζέστης.

Στα μισά του φαγητού, ανοίγει η πόρτα και μπαίνει ο Στράτος με ένα τσαλακωμένο μπλουζάκι, σκύβει και αγκαλιάζει τη γιαγιά του,

η Μάρθα κλείνει τα μάτια και τον φιλάει στο μάγουλο, η Δώρα σκέφτεται μα έχει καιρό ακόμα η γιαγιά, τουλάχιστον οκτώ χρόνια, με επιμονή, ο Δημήτρης φέρνει δυο παγωμένες μπίρες από το ψυγείο, δίνει τη μία στο Στράτο.

Μιλάνε ο ένας πάνω στον άλλον, με την αμηχανία που φέρνει η αρρώστια σε μια οικογένεια.

«...Αύριο πρωί πρωί θα μπω μέσα, δεν είναι τίποτα, δεν θέλω να ανησυχείτε καθόλου για μένα...»

«Μαμά, τι είναι αυτά που λες; Θα σε πάω εγώ στο νοσοκομείο!»

«Όχι, όχι, Δημητράκη μου, δεν χρειάζεται, δεν θέλω να σας αναστατώσω...»

«Μα τι λέτε, δεν είναι καμία αναστάτωση» λέει η Δώρα, για την οποία ακόμα και το καθάρισμα του τραπέζιού είναι αναστάτωση.

«Ε, ας μη μιλάμε γι' αυτό...»

«Γιαγιά; Θα μείνεις στο δωμάτιό μας!» λέει η Κωνσταντίνα. Ο Στράτος γνέφει καταφατικά με το στόμα γεμάτο, «Ναι, ναι, γιαγιά, μην ανησυχείς, εμείς δε θα κοιμηθούμε εδώ σήμερα».

Η Δώρα τους κοιτάζει ξαφνιασμένη, μία τον έναν, μία την άλλη.

«Θα μείνω στη Φαίδρα το βράδυ» λέει η Κωνσταντίνα ανταποδίδοντας το βλέμμα της μάνας της.

«Καλά, κι εγώ στου Σωκράτη», συμπληρώνει ο Στράτος, «Γιαγιά, τώρα μένω με ένα φίλο μου, στο διαμέρισμά του δηλαδή. Παίζουμε μαζί, παίζουμε μουσική σε διάφορα... μπαρ, κλαμπ... έξω, ξέρεις. Εγώ παίζω κιθάρα».

«Μπράβο, αγόρι μου!», η περήφανη γιαγιά λάμπει κοιτάζοντας τα εγγόνια της.

«Θα στρώσω το κρεβάτι της Κωνσταντίνας» μουρμουράει η Δώρα προσπαθώντας να μη δείχνει απρόθυμη.

«Το έχω στρώσει ήδη, μαμά», λέει η κόρη της, «έβαλα καθαρά σεντόνια. Τα δικά μου τα έριξα μέσα στο πλυντήριο! Ουάου, ε;» της κλείνει το μάτι.

Η Δώρα έχει εντυπωσιαστεί. Προσπαθεί να πιάσει το βλέμμα του Δημήτρη στον αέρα, αλλά αυτός κοιτάζει αλλού – την οθόνη του κινητού του. Μιλάνε όλοι περί ανέμων και υδάτων μέχρι να τελειώσουν το φαγητό, τα παιδιά είναι χαρούμενα, την αγαπούν τη γιαγιά τους, έχουν περάσει πολλά καλοκαίρια μαζί της στη Δράμα, όταν ήταν μικρά.

Θα προτιμούσαν ώρες ώρες να ήταν ακόμα μικρά, το βλέπει στα μάτια τους.

«Από ό,τι κατάλαβα, θα τη φιλοξενήσω εγώ τη μαμά σου, τελικά» λέει η Δώρα στο Δημήτρη, ενώ φέρνουν τα πιάτα στην κουζίνα οι δυο τους.

«Αν δεν σε πειράζει» λέει ο Δημήτρης, εξακολουθώντας να μην την κοιτάζει, «θα χαρεί πολύ... θέλω να πω, έχει χαρεί πολύ, δεν ξέρω με ποιον τρόπο να της πω “ίσως είναι καλύτερα, μαμά, να πας σε ξενοδοχείο”...»

«Και εσύ; Τι θα κάνεις εσύ;»

Την κοιτάζει, επιτέλους. Η Δώρα βλέπει το φόβο στα μάτια του, τον πανικό του παιδιού που αισθάνεται τον αγαπημένο γονιό του άρρωστο, αβοήθητο. Του χαϊδεύει το μάγουλο χαμογελώντας. Ο Δημήτρης ξεροκαταπίνει.

«Θα κοιμηθώ στον καναπέ, πιο αργά», λέει, «Να τακτοποιήσουμε πρώτα τη μαμά... Θα την πάρω νωρίς αύριο το πρωί έτσι κι αλλιώς, θα φύγουμε από δω στις εφτά, ξέρω ‘γω...»

«Δημήτρη, όλα θα πάνε καλά».

«Μακάρι...»

Βάζουν τα πιάτα στο πλυντήριο, ρίχνουν και οι δύο λίγο κρύο νερό στο πρόσωπό τους. Η Δώρα νομίζει ότι μυρίζει το φόβο του Δημήτρη στον ιδρώτα του, αλλά μπορεί και να είναι ιδέα της.

Στο σαλόνι, η γιαγιά έχει καθίσει στον καναπέ, ανάμεσα στα δύο εγγόνια της, και χαζεύει ειδήσεις στην τηλεόραση.

«Ξέρεις, μπήκανε και στο σπίτι του Κώστα» λέει στο Δημήτρη δείχνοντας τη μικρή οθόνη.

Ο Κώστας είναι ο μεγάλος αδερφός του Δημήτρη, ο σκληροπυρηνικός, απόστρατος αξιωματικός, караβανάς με τη βούλα. Ζει στη Δράμα με την οσιομάρτυρα γυναίκα και τα δύο μεγάλα πλέον παιδιά του· δεν έχουν παρτίδες τα δύο αδέρφια, και κανένας δεν εκπλήσσεται, πόσο μάλλον τα ίδια τα αδέρφια. Η η Δώρα, που γνώρισε μια μόνο φορά τον Κώστα, στον γάμο της, και αποφάσισε επιτόπου ότι δεν θα τον ξαναδεί ποτέ.

«Τι, διαρρήκτες;» ρωτάει ο Δημήτρης σκύβοντας στην τηλεόραση.

ΣΠΕΙΡΑ ΔΙΑΡΡΗΚΤΩΝ ΑΝΟΙΓΕΙ ΣΠΙΤΙΑ ΣΤΗΝ ΒΟΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗ, γράφει η κορδέλα που «τρέχει» κάτω από τις ειδήσεις.

«Ναι, κλέψανε... κάτι κομπιούτερ των παιδιών, ένα τηλέφωνο, όχι πολλά πράγματα. Το υπηρεσιακό του περίστροφο και κάτι στρατιωτικά μαχαίρια, λάμες, αυτό ήταν το χειρότερο... έγιναν έρευνες αλλά δεν βρήκανε τίποτα...» αναστενάζει η Μάρθα. Κρατάει το ανεμιστηράκι της εγγονής της κοντά στο πρόσωπό της με το ένα χέρι, τη βεντάλια με το άλλο.

«Καλά, δεν είναι η ίδια σπείρα», λέει ο Στράτος, «αυτοί δουλεύουνε εδώ στην Αθήνα, μπαίνουν στα σπίτια μέρα μεσημέρι και σηκώνουν τα πάντα – αν και δεν είπανε στις ειδήσεις τι ακριβώς κλέβουν...»

Η Δώρα σκέφτεται ότι αυτοί, οι διαρρήκτες, έδεσαν ένα ηλικιωμένο ζευγάρι: κάπου το διάβασε, ή το άκουσε, ή της ήρθε η εικόνα, ένα ζευγάρι γέροι, δεμένοι πλάτη με πλάτη σε δυο καρέκλες. Τους ανακάλυψε κάποιος γείτονας, αφού έμειναν έτσι, δεμένοι σαν λουκάνικα, ένα εικοσιτετράωρο. Σκέφτεται ότι είναι τρεις, τρεις άνδρες οι διαρρήκτες, η σπείρα. Ο ένας μένει έξω από το σπίτι με φορηγάκι, με αμάξι, οι άλλοι δύο μπαίνουν μέσα και κλέβουν.

Και πάλι, ο ένας είναι αδιάφορος: συνεργός απλός.

Ο άλλος...

Της έρχεται σαν φλασιά ένας τρελός φόβος για κλάσματα δευτερολέπτου, κακός, και τρομαχτικός.

Ο άλλος διαρρήκτης σκοτώνει με περιφρόνηση τους ανθρώπους που θεωρεί περιττούς. Πιστεύει ότι κάποιοι άνθρωποι δεν αξίζει να ζουν, κι ότι ο δικός του ο ρόλος είναι να τους βγάζει από τη μέση...

Σκέφτεται ότι θα πρέπει να τα πει αυτά στο Μίνωα. Οι διαρρήκτες, οι «Ριφιφι των Βορείων Προαστίων» όπως τους αποκαλούν οι τηλεοράσεις, οι κλέφτες... είναι θέμα χρόνου να αλλάξουν πίστα. Θα αλλάξουν πίστα όπου να 'ναι. Θα χτυπήσουν τους γέρους άσχημα πριν τους δέσουν ή δε θα τους δέσουν καν, μόνο θα τους χτυπήσουν.

Θα τους σκοτώσουν.

Της έρχεται στο νου ένα σχοινί, λεπτό, νάιλον: θα στραγγαλίσουν τα επόμενα θύματα, θα τους πνίξουν δένοντας αυτό το σχοινί στο λαιμό τους, είναι θέμα χρόνου...

«Μαμά; Μαμά, έχουμε παγωτό;» ρωτάει η Κωνσταντίνα.

Τα παιδιά την κοιτάνε και τα δύο ανήσυχα, μικρότερα σε ηλικία από ό,τι πραγματικά είναι, η Δώρα συνειδητοποιεί ότι τη ρωτάνε αν έχουν παγωτό, τη ρώτησαν μερικές φορές και δεν απάντησε, και την υποψιάζονται τώρα, υποψιάζονται ότι κάτι «βλέπει» ή ότι κάτι δυσοίωνα περνάει από το μυαλό της σαν νυχτερίδα, βαρύ και μαύρο, και σκοτεινό σαν το φόβο.

«Έχουμε!» λέει με ψεύτικη ζωηράδα η Δώρα, «Φράουλα και σοκολάτα! Παγωτό φράουλα και σοκολάτα μπορεί και κρέμα!».

Ορμάλει στην κουζίνα με ανακούφιση, ανοίγει την κατάψυξη και ακουμπάει το καυτό της μέτωπο πάνω στην οικογενειακή συσκευασία του παγωτού.

Τακτοποιούν τη Μάρθα στην κρεβατοκάμαρα των παιδιών, στο κάτω κρεβάτι της διπλής κουκέτας – έχει ένα μικρό βαλιτσάκι μαζί της, λίγα πράγματα. Η Κωνσταντίνα κι ο Στράτος κάθονται καμιά

ώρα ακόμα, λένε ιστορίες από τη ζωή τους στη γιαγιά, τη χαϊδεύουν, γελάνε σιγανά. Της ρυθμίζουν το ερ κοντίσιον στο πρώην παιδικό δωμάτιο, για λίγη, μετρημένη δροσιά, με παύσεις, μια και η γιαγιά κρυώνει.

«Έχω αυτά εδώ» λέει η Μάρθα στη Δώρα, όταν μένουν μόνες τους, και της δίνει ένα πάνινο σακουλάκι, «Είναι κάτι παλιά νομίσματα, αρχαία, τα είχα κρατήσει για τα παιδιά σου... Λέω, μήπως έχουν αξία... μήπως εσύ μπορείς να μάθεις, να... τα πας σε μια υπηρεσία;...»

Η Δώρα κοιτάζει τα εννιά νομίσματα, τα τέσσερα είναι βυζαντινά, με το σήμα των Κομνηνών επάνω, άρα από το 1100 μ.Χ. ή λίγο πιο μετά. Τα δύο είναι πολύ φθαρμένα, αρχαία.

Τα τελευταία τρία είναι ακόμα πιο αρχαία.

«Μάρθα, πρέπει να τα δηλώσεις αυτά», λέει, «νομίζω χρειάζεσαι ένα πιστοποιητικό, κάτι σαν βεβαίωση ότι είναι δικά σου...»

Η Μάρθα κουνάει το κεφάλι της, «Μπα, είναι δικά σου τώρα», χαμογελάει, «σ' τα χαρίζω, κι άμα καταφέρεις να τα πουλήσεις, δώσε τα λεφτά στα εγγόνια μου. Μπορεί να μην έχουν αξία, τι να σου πω».

Μπορεί να μην πουλιούνται καν, σκέφτεται η Δώρα.

«Τα τέσσερα είναι βυζαντινά, υπάρχουν πάρα πολλά τέτοια, της δυναστείας των Κομνηνών», λέει, «αλλά ναι, θα τα πάω για αξιολόγηση. Στο Νομισματικό Μουσείο μάλλον. Κοίτα, αν είναι – αυτά εδώ τα τρία, του Λαυρίου, ίσως να είναι σπάνια... για έναν συλλέκτη έχουν σίγουρα κάποια αξία. Θα δω ποια είναι η νόμιμη διαδικασία και θα σου πω».

«Νόμιμη, παράνομη, δε με νοιάζει» αναστενάζει η Μάρθα. «Τα βρήκαμε πριν πολλά χρόνια με τα αδέρφια μου, όταν ο πατέρας μας έφτιαχνε το σπίτι, όταν έσκαβε τα θεμέλια. Στη Δράμα. Ήταν κάμποσα, τα μοιραστήκαμε στην τύχη. Τα είχα ξεχάσει, τα νομίσματα». Αν μπορείς να πάρεις λεφτά, πούλησέ τα, χάρισμά σας... Δεν υπάρχουν πια, ούτε ο πατέρας ούτε τα αδέρφια μου, δεν έχει

μείνει ούτε η σκόνη τους. Μόνο αυτά εδώ τα νομίσματα. Φαντάσου...»

Η Δώρα διώχνει τη στεναχώρια πριν προσγειωθεί επάνω της, ευχαριστεί τη Μάρθα, βάζει προσεκτικά τα νομίσματα στο σακουλάκι, βγαίνει από το δωμάτιο. Ακουμπάει το σακουλάκι σε ένα ράφι στο χολ, όπου έχει στοιβάξει όλη τη σαβούρα από το τραπέζι της κουζίνας και υπόσχεται στον εαυτό της να μην τα ξεχάσει, τα αρχαία νομίσματα της πρώην πεθεράς της.

Έπειτα βγαίνει στο μικρό μπαλκόνι, κάθεται δίπλα στο Δημήτρη, στην παλιά διθέσια «κούνια βεράντας». Την είχαν αγοράσει παρέα πριν είκοσι πέντε χρόνια, νιόπαντροι, και αντέχει ακόμα. Τρίζει μέσα στο ζεστό σκοτάδι, αλλά αντέχει.

«Δεν το ήξερα ότι κλέψανε το σπίτι του Κώστα», λέει ο Δημήτρης, «αυτός είναι σίγουρος ότι ήτανε τσιγγάνοι, έτσι είπε στη μαμά, γύφτοι. Ρομά. Έχει πολλούς εκεί πάνω στη Δράμα, όποτε γίνεται διάρρηξη, όλοι τα ρίχνουνε στους γύφτους. Ξέρεις».

«Ξέρω. Κι εδώ τα ίδια», σηκώνει τους ώμους της η Δώρα, «αλλά δεν είναι. Τσιγγάνοι».

«Χα! τράβα πες το στον Κώστα. Είναι που είναι ρατσιστής ο αδερφός μου...»

«Καμιά όρεξη δεν έχω να πω τίποτε στον Κώστα, σε σένα το λέω. Αυτοί, “η συμμορία των Ριφιφί”, εδώ στην Αθήνα, δεν είναι τσιγγάνοι, ούτε γύφτοι, ούτε Ρομά, ούτε Αλβανοί. Πριν μπούνε σε ένα σπίτι, το μελετάνε πολύ καλά. Διαλέγουν σπίτια με ηλικιωμένους ιδιοκτήτες ή μερικές φορές ενοικιαστές... γέρους και γριές. Δεν τους νοιάζει αν είναι μέσα οι άνθρωποι. Ενώ, συνήθως, όταν οι διαρρήκτες ανοίγουν σπίτια όπου κατοικούν οικογένειες, το κάνουν πρωινές ώρες, που τα παιδιά είναι στο σχολείο και οι γονείς στις δουλειές τους».

«Το ότι βρίσκουν ακόμα οικογένειες με ΔΥΟ γονείς εργαζόμενους, είναι μεγάλη επιτυχία!». Γελάει, κουνάει απαλά την κούνια με

το ένα του χέρι, από το πλαϊνό κάγκελο, «Εσύ; Πώς πας από δουλειά, Δώρα, παίζει τίποτε;»

Η Δώρα έχει ένα γκρουπάκι αυτές τις μέρες: κάτι κουραστικοί, απαιτητικοί γέροι από τη Βόρεια Αμερική. Η κίνηση, για τους «μαύρους» ξεναγούς, είναι πολύ πεσμένη τα καλοκαίρια – δουλεύουν με τρέλα οι επίσημοι ξεναγοί, αλλά όχι οι ανεπίσημοι, που κινούνται συνήθως εκτός σεζόν και με ειδικές κατηγορίες τουριστών, από επιλογή τους ή λόγω υποχρεωτικής παρανομίας.

«Πες καμιά ιδέα» λέει γκρινιάρικα στο Δημήτρη, «έχω κάτι παππούδες, προς το παρόν μένουν στο Λαύριο, και δεν ξέρω πού να τους πάω. Τους ενοχλεί η ζέστη, φοβάμαι συνέχεια μη μου λιποθυμήσει κανένας...»

«Μουσεΐα, τότε. Κλειστοί χώροι, με κλιματισμό. Τι είναι οι τουρίστες σου, Αμερικανοί; Οπωσδήποτε ερ κοντίσιον, όσο πιο παγωμένο, τόσο το καλύτερο. Η Λαυρεωτική έχει ένα σωρό μέρη με ενδιαφέρον... Κοίταξες τίποτε στην Κηφισιά, στα βόρεια; Έχει περισσότερη δροσιά...»

«Δίκιο έχεις, κόλλησα με το κέντρο, εγώ η χαζή...»

Κουνιούνται ελαφρά στην παλιά μεταλλική κούνια και κάπως τούς δροσίζει ο αέρας, με την κίνηση. Η Δώρα ψεκάζει και τους δύο με αντικουνουπικό σπρέι, από το ραφάκι της κούνιας. Σιτρονέλα και λεμονόχορτο, η μυρωδιά του καλοκαιριού.

«Το κουνούπι πάει σύννεφο», μουρμουράει ο Δημήτρης, «σαν να μην έφτανε η ζέστη...»

«Είναι θέμα χρόνου να σκοτώσουν άνθρωπο» λέει η Δώρα.

Ο Δημήτρης την κοιτάζει ξαφνιασμένος, «Ποιοι, τα κουνούπια;»

«Οι “Ριφιφι των Βορείων Προαστίων”!» λέει απότομα η Δώρα.

Μένουν σιωπηλοί και οι δυο τους, με το τρίξιμο της κούνιας μόνο και το θόρυβο της βραδινής, καλοκαιρινής Αθήνας να ανεβαίνει από τη ζεματισμένη άσφαλτο προς το μπαλκόνι, μαζί με τη ζέστη. Κουνούπια βουίζουν γύρω τους. Γρύλοι ή άλλα τριζάτα έντομα

αναστενάζουν από τα ζαβλακωμένα φυτά της Δώρας στις γλάστρες του μπαλκονιού.

«Να το πεις στον δικό σου» λέει με λίγη πίκρα ο Δημήτρης.

«Στο Μίνωα; Μα ο Μίνωας δεν ασχολείται αν δεν γίνει φόνος. Έγκλημα. Αν δεν σκοτωθεί άνθρωπος».

«Άμα είναι όπως τα λες, δεν θα αργήσει να συμβεί κι αυτό».

Η Δώρα γνέφει καταφατικά. Βλέπει ήδη δυο γέρους, πεσμένους σε ένα πάτωμα κουζίνας, θα φάνηκε δροσερό στο μάγουλο της γιαγιάς, το πλακάκι, σαν ανακούφιση. Δεν ξέρει γιατί το σκέφτεται αυτό.

Δεν ξέρει γιατί σκέφτεται τέτοια πράγματα, ποτέ της.

Κάθονται καμιά ώρα έτσι, ιδρωμένοι, λιωμένοι από τη ζέστη. Η νύχτα προχωράει αλλά «η θερμοκρασία παραμένει σε υψηλά για την εποχή επίπεδα», όπως λένε ασταμάτητα τα δελτία ειδήσεων. Τα ακούνε από διπλανές τηλεοράσεις, από ανοιχτά παράθυρα και μπαλκονόπορτες.

Στην Αθήνα, τα καλοκαίρια, δεν αισθάνεσαι ποτέ μοναξιά.

«Σ' ευχαριστώ, ρε Δώρα, για τη μαμά...» λέει κάποια στιγμή ο Δημήτρης.

Η Δώρα σηκώνεται, «Να σου δώσω ένα σεντόνι, αφού θα κοιμηθείς στον καναπέ» λέει μαλακά «και ένα μαξιλάρι».

ΜΑΝΙΝΑ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗ

ΜΗ ΦΟΒΑΣΑΙ

Μη φοβάσαι το καυτό αθηναϊκό καλοκαίρι, με τον αγχιστό αέρα να αιωρείται πάνω από την πόλη σαν απειλή. Μη φοβάσαι όταν πετάγεσαι μέσα στη νύχτα μούσκεμα στον ιδρώτα. Μη φοβάσαι τις σχεδόν-μαντικές σου ικανότητες, τον σέξι Πολωνό σοφέρ, τους ηλικιωμένους Αμερικανούς που είναι τόσο μα τόσο Αμερικανοί, το λεπτό σχοινί του απλώματος που γίνεται φονικό όπλο και τυλίγεται σε ανυπεράσπιστους λαιμούς, τα πονηρά χαλκία, τα αρχαία νομίσματα που αξίζουν το ψέμα τους σε χρυσάφι, τον Συλλέκτη, τους Δαναούς, τον θάνατο στα Βόρεια Προάστια, τον σκορπιό που σου ζητά να τον περάσεις απέναντι υποσχόμενος ότι δεν θα σε κεντρίσει...

Η Δώρα, η ξεναγός με την κάτι-παραπάνω-από-διαίσθηση, ακούει τη φωνή να της επαναλαμβάνει «Μη φοβάσαι», αλλά για να συμβεί αυτό πρέπει να εμπιστευτεί τον εαυτό της και κανέναν άλλο, έστω και αν αυτή είναι η δυσκολότερη επιλογή.

Στο βιβλίο που ολοκληρώνει την Τριλογία της Αθήνας, η Μανίνα Ζουμπουλάκη «κλείνει» τους λογαριασμούς της με τη Δώρα, την «κανονική» ξεναγό με τις σχεδόν-μαντικές ικανότητες, σε κάτι που μπορεί να είναι η τελευταία ξενάγηση...

ISBN 978-960-484-602-3

9 789604 846023

Κωδ. μηχ/σης 25.167

www.epbooks.gr